

Purojen ja jokien Vantaa 2016

TEEMAVUODEN TOIMINTASUUNNITELMA

Lähtökohdat

Vantaan kaupunginvaltuusto päätti 17.11.2014, että yksi vuoden 2015 sitovista tavoitteista on "toteutetaan teemavuosi, jolla kiinnitetään huomiota kaupungin puroluontoon". Teemavuoden aikana pyrittiin kiinnittämään erityistä huomiota kaupungin puroluontoon ja edistämään purojen tunnettavuutta. Vantaan kaupunginhallitus päätti 2.11.2015, että "jatketaan vuonna 2016 purojen teemavuotta, sen aikana syntyneitä hyviä toimintamalleja ja laajennetaan toiminta koskemaan myös jokia".

Kaupunginjohtaja on asettanut Vantaan joki- ja purovarsien virkistyskäytön kehittämistä koordinoivan työryhmän ja nimennyt työryhmän jäseniksi Kuntatekniikan keskus: puistosuunnittelupäällikkö Hanna Keskinen (puheenjohtaja), maisema-arkkitehti Petra Tammisto, suunnitteluinsinööri Anna Kyytinen, Kaupunkisuunnittelu: maisema-arkkitehti Anne Mäkynen ja maisema-arkkitehti Laura Muukka, Kaupunginmuseo: rakennustutkija Anne Vuojolainen, Yrityspalvelut: maankäyttötekniikko Jorma Hopponen, Ympäristökeskus: ympäristösuunnittelija Sinikka Rantalainen, Viestintä: viestintäpäällikkö Milla Hamari, varajäsen tiedottaja Jenni Marsio ja Liikuntapalvelut: kalastustekniikko Markku Tiusanen.

Ryhmä toimii hankkeen projektiryhmänä, jonka tehtävänä on selvittää purojen ja jokivarsien virkistyskäytön nykytilanne ja laatia toimintasuunnitelma sen edistämiseksi. Lähtökohtana toimii vuonna 2003 laadittu Vantaan- ja Keravanjoen virkistyskäytön yleissuunnitelma. Ryhmä valmistelee hankkeelle myös viestintäsuunnitelman jokien ja purojen tunnettavuuden edistämiseksi. Lisäksi tehtävänä on yhteydenpidon ja yhteistyön järjestäminen muiden sidosryhmien kanssa. Toimintasuunnitelma valmistuu vuoden 2016 loppuun mennessä. Kevään aikana valmistuu esitys taloussuunnitelman 2017 laatimisen pohjaksi. Ympäristölautakunta toimii hankkeen ohjausryhmänä.

Teemavuoden tavoitteet

Teemavuoden päätavoitteina on edistää ja kehittää Vantaalla:

- jokien ja purojen tunnettavuutta ja arvostusta
- kaupunkilaisten osallistumismahdollisuuksia puroluonnon hoitamiseen ja kunnostamiseen
- virtavesien elinvoimaisuuden lisääminen
- vesistömaiseman monimuotoisuutta
- jokiin ja puroihin liittyvää virkistyskäyttöä

Jokien ja purojen tunnettavuuden edistäminen

- viestinnässä tuodaan esiin etenkin kaupunkilaisten osallistumismahdollisuuksia sekä esitellään käynnissä olevia hankkeita, jotka lisäävät Vantaan vesistöjen elinvoimaisuutta
- teemavuodelle laaditaan viestintäsuunnitelma, jonka mukaan käytetään monipuolisesti eri viestintäkanavia, mutta erityisesti sähköisiä kanavia: sosiaalista mediaa ja kaupungin verkkosivuja
- perustetaan omat alasivut puro- ja joki-teemalle Vantaan internetsivuille
- markkinoidaan Kaupunginmuseon Joki-kivikaudesta kaljakelluntaan –näyttelyä osana teemavuotta

- otetaan kulttuuri- ja luontokohteiden esittelyssä käyttöön Seinätön museo –mobiliopasteet; pilottikohteena Vantaalla Muinaispuisto Keravanjoen varrella
- innostetaan asukkaita, asukasyhdistyksiä ja yrityksiä järjestämään erilaisia puroihin ja jokiin liittyviä tapahtumia

Kaupunkilaisten osallistumismahdollisuuksien edistäminen puro- ja jokiluonnon hoitamisessa ja kunnostamisessa

- sovitaan talkootoiminnan (kunnostus-, siivous- ja vieraslaji) organisointi ja periaatteet
- laaditaan talkoiden tiedotus- ja materiaalipaketti
- selvitetään yhteistyömahdollisuudet Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistyksen kanssa Jokitalkkari-hankkeeseen liittyen
- kehitetään Vantaan vaelluskalatyöryhmän toimintaa kutusoraikkotalkoiden koordinoinnissa

Virtavesien elinvoimaisuuden lisääminen

- laaditaan purojen kunnostusohjelma sekä tärkeysjärjestys kunnostuksien toteuttamiselle
- laaditaan kokonaisvaltainen kunnostussuunnitelma ja toteutetaan pilottikohte (Kormuniitynoja – Itä-Hakkilanoja) vuosina 2016-17
- laajennetaan purojen vedenlaadun seurantaa

Vesistömaiseman monimuotoisuuden kehittäminen

- edistetään kasvillisuuden käytön periaatteita joki- ja purovarsien kasvillisuuden kehittämisessä
- sovitaan käynnissä olevassa uuden metsä- ja luonnonhoitosuunnitelman laatimistyössä luonnonhoidon periaatteet joki- ja purovarsille
- purojen ja jokien luonnonhoidon suunnittelussa otetaan lähtökohdaksi vesistöihin liittyvien luonto- ja kulttuuriarvojen yhteensovittaminen

Jokiin ja puroihin liittyvän virkistyskäytön kehittäminen

Vesistöihin liittyviä virkistyskäyttömuotoja ovat erilaiset reitit (ulkoilureitit, sillat ja valaistus, maisemareitit ja luontopolut, ladut, ratsastusreitit, melontareitit), kalastus, melonta, uinti, luonnontarkkailu ja oleskelu. Virkistyskäyttöön liittyy myös palveluiden, opastuksen sekä kulkuyhteyksien ja pysäköinnin kehittäminen.

- laaditaan purojen ja jokien virkistyskäyttömuotojen kehittämisperiaatteet sekä ohjelma näiden toteuttamiseksi
- sovitaan kaavoitukseen ja maanhankintaan liittyvät etenemistavat
- selvitetään geotekniset lähtökohdat rantojen virkistyskäytön kehittämisessä
- laaditaan puroja ylittävien puistosiltojen kunnostusohjelma
- nostetaan koskiympäristöjä esiin jokien ja purojen vetovoimaisina kohteita
- selvitetään Vantaankosken ja Kirkonkylänkosken patojen kunnostaminen